

Autor diplomové práce: Bc.et Bc. Martin L o c h m a n

Název diplomové práce: Služby nad digitálními archivy v oblasti vědy a výzkumu

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Eva Bratková, Ph.D.

Návrh klasifikace: Výborně (1)

V Praze, dne 15. 5. 2015

Hodnocení

Předložená diplomová práce Martina Lochmana je věnována zcela aktuálnímu tématu – neustále přibývajícím a dynamicky se rozvíjejícím mezinárodním informačním službám nad digitálními archivy, s důrazem na oblast vědy a výzkumu. Téma si diplomant vybral po konzultaci s vedoucí práce na základě obecněji formulované nabídky témat ÚISK, a to ve standardním čase v roce 2013. Volba byla ovlivněna také skutečností, že již předchozí bakalářská práce byla věnována oblasti digitálních knihoven. Cílem práce bylo nejdříve zjistit tyto služby v globálním měřítku, připravit jejich seznam s navrženými popisnými údaji a v kontextu tohoto kroku navrhnout také jejich pracovní typologii, a ve druhé fázi analyzovat, porovnat a vyhodnotit vybrané reprezentanty těchto služeb. Zpracování všech zadaných úloh diplomant zvládl z hlediska obsahového i metodologického bezchybně. Práce má nadlimitní rozsah (dvojnásobný oproti požadovanému minimu), kvalitní obsah a systematický ráz. Zahrnuje více vlastních přínosů.

Diplomant představuje odborné dílo, které je v plném souladu se zadáním diplomové práce. Výchozími zdroji se stala jednak publikovaná i nepublikovaná literatura a další zdroje relevantní tématu, jednak samotné služby dostupné online včetně jejich veřejné dokumentace. Diplomant provedl rozsáhlou bibliografickou a informační přípravu, o čemž vypovídá, mimo jiné, i závěrečný seznam použité literatury čítající cca 90 titulů odborných pramenů. Jeho prezentace na s. 134-140 je připravena v souladu s platnými standardy. Způsob citování (v poznámkách pod čarou) je v průběhu textu uplatňován bezchybně. Dílčí otázky tvorby práce diplomant průběžně konzultoval s vedoucí práce.

Hlavní text práce je uspořádán (kromě prelimitarií a postlimitarií) do 4 základních kapitol, a nečíslovaného závěru práce. Celá struktura práce je promyšlená a propracovaná (dělení kapitol je přehledné a jde maximálně na třetí úroveň hierarchie). Titulky obsahu dobře prozrazují dílčí témata práce. Práce je doplněna mimořádně zajímavou přílohou, která dokládá a dokumentuje komunikaci části předložené vlastní diplomové práce směrem do mezinárodního archivu E-LIS a mezinárodní služby BASE, jejíž prezentace je v diplomové práci také přítomná (v části 3.2).

První dvě kapitoly tvoří vhodný obecný rámec a východisko další jádrové kapitoly. V první autor na základě zjištěných literárních pramenů a též vlastních zkušeností zdrojů prezentuje základní obecné informace z oblasti digitálních knihoven a komunikace informací ve vědě a výzkumu. Texty jsou podány bezchybně, prameny jsou korektně citovány. Druhá kapitola pak přímo rozvíjí problematiku služeb nad archivy. Oceňuji snahu diplomanta zjistit byť i drobné informace o těchto službách, není to jednoduché, literatury prozatím není dostatek. První velký přínos diplomové práce je pak představen v části 2.2 a 2.3. Autor navrhnul prvky popisu služeb a poté provedl namáhavé zjišťování těchto služeb. Úkol byl nelehký, jak dokladují někdy neúplné bibliografické popisy služeb, řada údajů je objektivně nezjistitelná. Soupis je vypracován precizně, a i proto bylo možné v části 2.4 představit návrh typologie těchto služeb. K textu nemám žádné připomínky.

Druhý podstatný přínos práce je obsažen v rozsáhlé kapitole 3. Přináší, kromě metodologického úvodu, kvalitní prezentaci výsledku podrobné analýzy a hodnocení 4 vybraných prestižních mezinárodních služeb (BASE, CORE, DART-Europe a OpenAIRE). Podrobně jsou sledovány všechny podstatné parametry (vývoj, struktura, dílčí služby, vyhledávání informací, webové rozhraní, cenné statistiky aj.). Autor připojuje dílčí hodnocení služeb včetně kritických poznámek. Celý obsah kapitoly (cca 60 stran textu) autor opublikoval v odborném časopise Ikaros (4 články), což je potřeba náležitě ocenit (nejde o běžný jev na úrovni diplomových prací). Texty byly také vloženy do mezinárodního archivu a autor tak měl jedinečnou příležitost sledovat další komunikaci metadat o člancích směrem do jím popisovaných služeb. Přílohy zahrnují záznamy této komunikace ve dvou případech článků a dvou služeb. Možná by autor mohl u obhajoby doplnit, jaká byla cesta dalších dvou článků a jestli metadata náhodou postoupila také do dalších jím popisovaných služeb, a pokud ne, tak proč.

Třetí přínos lze v Lochmanově práci vidět v kapitole 4., která představuje výsledek komparace všech zahrnutých a popsaných služeb. Autor srovnal podstatné parametry služeb, výsledky představuje jak v textové formě, tak formě obrazové (tabulky a grafy). Vše je podáno správně, autor je v soudech a hodnoceních přesvědčivý. Tato část vlastně již zahrnuje i závěrečné hodnocení služeb, a tak nečíslovaný Závěr na s. 130-131 je na úrovni zdařilého resumé celé práce.

Gramatická a stylistická úroveň diplomové práce M. Lochmana je vysoká. Formální zpracování práce je také bezchybné, grafická úprava vynikající.

Závěrem s uspokojením konstatuji, že práce M. Lochmana má z hlediska obsahu, metodologie i formy vynikající úroveň. Jde o práci s několika vlastními přínosy ke sledovanému tématu. Vysoce kladně je potřebné ohodnotit fakt, že podstatné části diplomové práce byly představeny veřejnosti v odborném tisku a že 4 publikované články diplomanta a jejich metadata již prošly komunikačním řetězcem „odborný časopis (Ikaros) – mezinárodní digitální archiv (E-LIS) – mezinárodní služba (BASE)“. Publikovat lze i výsledky srovnávací analýzy. Práce má v zásadě povahu práce rigorózní, která byla navíc publikována. Práci navrhuji klasifikovat jako **Výbornou**. Téma je otevřené i pro další výzkum, zajímavé by bylo například nějaké bibliometrické měření apod.

Eva Bratková, v. r.

Diplomová práce

Aspekt kvality práce	Vysvětlení	Možné hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>hodnotí se zvládnutí obsahové (věcné) stránky práce, splnění zadaného úkolu, využití výzkumných metod apod.</i>	40 bodů
přínos a novost práce	<i>hodnotí se přínos a novost práce pro informační vědu v ČR</i>	20 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	<i>hodnotí se zejména využití odkazů a pramenů v textu, korektnost citování; hodnotí se využití cizojazyčných pramenů; (v případě plagiátů je student vyřazen ze studia bez další obhajoby)</i>	20 bodů
slohové zpracování	<i>hodnotí se čtivost textu, skladba vět, odborný styl vyjadřování, rozsah práce</i>	15 bodů
gramatika textu	<i>hodnotí se gramatická úroveň práce, hrubky, čárky ve větách apod.</i>	5 bodů
CELKEM		100 bodů